U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Vrchy, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu**, se sídlem v Praze 9, Sokolovská 219 (adresa pro doručování: poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025), na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním, **Městským soudem v Brně** a **Krajským soudem v Brně** a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 241 C 103/2009, o 3927 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **Český inkasní kapitál, a. s.**, se sídlem v Praze 1, Václavské náměstí 808/66, IČ 27646751, zastoupené JUDr. Romanem Majerem, advokátem se sídlem v Plzni, Úslavská 33, a žalovaného **R. P.**,

t a k t o :

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 241 C 103/2009, v části týkající se zaplacení smluvní pokuty ve výši 3000 Kč, **j e správní orgán**.

II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 5. 2010, čj. 44 Co 141/2010 - 52, **s e z r u š u j e** ve výroku III. a ve výroku II., kterým bylo změněno usnesení Městského soudu v Brně ze dne 1. 10. 2009, čj. 241 C 103/2009 - 39.

III. Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 25. 5. 2011, čj. 241C 103/2009 - 111, **je n i c o t n ý .**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 8. 2. 2011 se Český telekomunikační úřad domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb. mezi ním Městským soudem v Brně a Krajským soudem v Brně ve věci žaloby vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 241C 103/2009 týkající se zaplacení 3927 Kč s příslušenstvím.

Z předložených soudních spisů vyplynuly následující skutečnosti:

Právní předchůdce společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a. s. (dále jen „Telefónica“) Eurotel Praha, uzavřel s žalovaným smlouvu o poskytování služeb elektronických komunikací sítí Eurotel, na jejímž základě žalovanému poskytoval služby prostřednictvím mobilní telekomunikační sítě. Za tyto služby se žalovaný zavázal platit měsíčně částku, kterou mu Telefónica vyfakturovala. Žalovaný neuhradil faktury na částku v celkové výši 3927 Kč.

Na základě smlouvy o postoupení pohledávky postoupila Telefónica pohledávku ve výši 3927 Kč žalobkyni. Žalobkyně podala proti žalovanému dne 8. 9. 2008 u soudu žalobu na zaplacení této částky s příslušenstvím.

Městský soud v Brně usnesením ze dne 1. 10. 2009, čj. 241 C 103/2009 - 39, řízení o žalobě zastavil (výrok I.) s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok II.). V odůvodnění uvedl, že podle § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“), rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné a účastníkem, popř. uživatelem na straně druhé, Český telekomunikační úřad. K rozhodnutí ve věci je tedy v prvním stupni příslušný Český telekomunikační úřad. Současně uvedl, že s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci sp. zn. 33 Cdo 2894/2008, pouhé postoupení pohledávky osobou vykonávající telekomunikační činnost nemá vliv na pravomoc Českého telekomunikačního úřadu při rozhodování sporu o úhradu dlužných částek z telekomunikačního vztahu. Z důvodu nedostatku pravomoci soud řízení zastavil s tím, že po právní moci rozhodnutí bude věc postoupena příslušnému úřadu.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Brně usnesením ze dne 18. 5. 2010, čj. 44 Co 1471/2010 - 52, výrokem I. usnesení soudu prvního stupně ve výroku I. a II. co do částky 927 Kč s příslušenstvím potvrdil, výrokem II. co do částky 3000 Kč s příslušenstvím je změnil ve výroku I. a II. a ve výroku IV. tak, že se řízení nezastavuje, v této části se věc Českému telekomunikačnímu úřadu nepostupuje a žalobci se soudní poplatek ve výši 600 Kč nevrací. Výrokem III. usnesení soudu prvního stupně ve výroku III. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že dlužná částka 3927 Kč se skládá z nezaplacených plateb za telekomunikační služby ve výši 927 Kč a ze smluvní pokuty ve výši 3000 Kč. Dle krajského soudu není právo na zaplacení smluvní pokuty finančním plněním spjatým s poskytováním telekomunikačních služeb, nejedná se tedy o plnění podle zákona o elektronických komunikacích, ale o plnění podle obecných občanskoprávních předpisů. Krajský soud proto potvrdil usnesení okresního soudu o zastavení řízení jen ohledně částky 927 Kč, o které i podle jeho právního názoru má pravomoc rozhodovat Český telekomunikační úřad, ale změnil rozhodnutí soudu I. stupně ohledně částky smluvní pokuty 3000 Kč tak, že řízení se nezastavuje a věc Českému telekomunikačnímu úřadu postoupena nebude. Vyšel z právního názoru, že o smluvní pokutě má pravomoc rozhodovat soud.

Poté Český telekomunikační úřad (dále jen „navrhovatel“) podal návrh zvláštnímu senátu k rozhodnutí kladného kompetenčního sporu. Navrhovatel konstatoval, že smluvní pokuta je sankcí vycházející z porušení povinnosti ze smlouvy o poskytování služeb

elektronických komunikací. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je vztahem příčiny a následku; nelze je posuzovat odděleně. O smluvní pokutě tedy má rozhodovat on sám, jako orgán, který je podle zákona příslušným k rozhodnutí o sporech vyplývajících z vlastního porušení povinností. Navrhovatel dále odkázal na rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 9. září 2008, čj. Konf 27/2008 - 7.

Po podání návrhu Českým telekomunikačním úřadem vydal Městský soud v Brně rozsudek ze dne 25. 5. 2011, čj. 241C 103/2009 - 111, kterým zamítl žalobu, podle které měla být žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobkyni částku 3000 Kč s příslušenstvím a rozhodl o náhradě nákladů řízení. V odůvodnění konstatoval, že žalobkyně neunesla důkazní břemeno spočívající v tom, aby hodnověrně prokázala, že smlouva byla mezi výše uvedenými subjekty skutečně uzavřena a dále se jí nepodařilo prokázat na základě čeho vymáhá po žalovaném smluvní pokutu ve výši 3000 Kč.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecnými soudy ohledně zaplacení smluvní pokuty ve výši 3000 Kč s příslušenstvím se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů.

Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou postoupení pohledávky a jeho vlivu na určení pravomoci k rozhodování sporu. Zvláštní senát v obdobné věci v usnesení ze dne 14. 9. 2009, čj. Konf 38/2009 - 12, vyslovil, že *„text § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, který zakládá příslušnost správního orgánu k rozhodování některých soukromoprávních sporů, ve slovech: „Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem ...“ je třeba vyložit tak, že tu zákon myslí na „spory vzniklé mezi“, nikoli „spory existující mezi“. Pro určení věcné příslušnosti správního úřadu k rozhodnutí sporu není proto určující, že pohledávka telefonního operátora za telefonním účastníkem byla po svém vzniku postoupena třetí osobě, která telekomunikační činnost nevykonává. I spor z pohledávky takto postoupené je proto věcně příslušný rozhodnout správní orgán, tedy Český telekomunikační úřad“.*

Zvláštní senát také rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS). Po vydání výše uvedeného usnesení došlo k novelizaci zákona o elektronických komunikacích. Zákonem č. 153/2010 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, byl doplněn § 129 zákona o elektronických komunikacích tak, že *„Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku“*. V současné době proto tato otázka již není sporná.

Spor v konkrétní věci je však omezen na to, kdo má pravomoc rozhodovat o povinnosti zaplatit smluvní pokutu; městský soud měl původně za to, že tímto orgánem je navrhovatel (ČTÚ), krajský soud však tuto pravomoc přiřkl soudu a poté také o ní

Městský soud v Brně rozhodl. Proto bylo třeba řešit i druhý předpoklad pravomoci ČTÚ („*pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě*“).

Tento předpoklad má zvláštní senát za splněný, a to s ohledem na právní závěry navrhovatelem zmíněného rozhodnutí sp. zn. Konf 27/2008, a to z právních důvodů v onom rozhodnutí probraných, tedy i ve věcech nezaplacených smluvních pokut. Otázkou pravomoci k rozhodování o smluvní pokutě se zvláštní senát již zabýval ve zmíněném usnesení (publikováno ve Sb. NSS pod číslem 1738/2009). Vyložil, že „*o smluvní pokutě za porušení či nesplnění povinnosti vyplývající ze smlouvy uzavřené mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, popřípadě uživatelem (§ 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích), rozhoduje ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti samotné.*“

Jádrem argumentace (na němž není důvod ničeho měnit) je právní názor, že smluvní pokuta je soukromoprávním institutem, jde o způsob zajištění závazku, jehož účelem je zpravidla peněžitá sankce za porušení nebo nesplnění smluvní povinnosti (§ 544 odst. 1 občanského zákoníku). Při posuzování pravomoci k rozhodování sporů na úseku elektronických komunikací, jejichž předmětem je právě nárok na smluvní pokutu, je nutné se zabývat povinností, která byla porušena. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je totiž vztahem mezi příčinou a následkem; nelze je posuzovat odděleně. Porušení povinnosti je základní podmínkou pro stanovení, zda existuje nárok na smluvní pokutu. O smluvní pokutě bude tedy rozhodovat ten orgán, který je příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti, na jejímž základě vznikl nárok na smluvní pokutu.

Rozliší se proto, za jaké porušení povinnosti nárok na smluvní pokutu vznikl. Pokud se jedná o porušení povinnosti vyplývající ze smlouvy mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, ve které si tyto subjekty dohodly smluvní pokutu pro případ, že účastník neuhradí cenu za poskytnutou službu, pak je k rozhodování o smluvní pokutě příslušný Český telekomunikační úřad. Neuhrazení ceny za poskytnuté služby je porušením zákona o elektronických komunikacích a nárok na smluvní pokutu s tímto porušením přímo souvisí.

Pokud se naopak jedná o (typickou) smluvní pokutu za nevrácení vypůjčeného zařízení (např. satelitní antény, modemu atp.), tedy výpůjčku, byl by k rozhodování o smluvní pokutě plynoucí z porušení povinností vztahujících se k výpůjčce soud. (Srov. k tomu např. usnesení ze dne 13. 10. 2005, čj. Konf 99/2004 - 5, publikované ve Sb. NSS pod č. 1478/2008). Judikatura v tomto ohledu je zcela stabilní.

Zvláštní senát z uvedených důvodů vyslovil, že k rozhodnutí o věci je dána pravomoc správního orgánu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., výrok I.). Současně zrušil rozhodnutí krajského soudu v té části, která tomu odporovala a vyslovil nicotnost rozsudku Městského soudu v Brně.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Bude proto na krajském soudu, aby

v intencích výše uvedených závěrů zvláštního senátu znovu rozhodl o odvolání ohledně částky připadající na smluvní pokutu, a následně byla věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. ledna 2012

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu